Chương 2

Tổng quan về Cơ sở dữ liệu

Nội dung

- Các khái niệm của CSDL quan hệ.
- Các ràng buộc toàn vẹn.
- Chuẩn hóa dữ liệu.
- Các phép toán đại số quan hệ.
- Ngôn ngữ SQL.

Các khái niệm của cơ sở dữ liệu quan hệ

❖ Dữ liệu (data)

- Dữ liệu là sự biểu diễn của các đối tượng và sự kiện được ghi nhận và được lưu trữ trên các phương tiện của máy tính.
 - Dữ liệu có cấu trúc: số, ngày, chuỗi ký tự, ...
 - Dữ liệu không có cấu trúc: hình ảnh, âm thanh, đoạn phim, ...

Thông tin (information)

- Thông tin là dữ liệu đã được xử lý để làm tăng sự hiểu biết của người sử dụng.
 - Dữ liệu trong ngữ cảnh.
 - Dữ liệu được tổng hợp / xử lý.

Cơ sở dữ liệu (database)

- Cơ sở dữ liệu là sự tập hợp có tổ chức các dữ liệu có liên quan luận lý với nhau.
 - Có tổ chức (organized): người sử dụng có thể dễ dàng lưu trữ, thao tác và truy xuất dữ liệu.
 - Có liên quan luận lý (logically related): dữ liệu mô tả một lãnh vực mà nhóm người sử dụng quan tâm và được dùng để trả lời các câu hỏi liên quan đến lãnh vực này.

- Cơ sở dữ liệu quan hệ (relational database)
 - CSDL quan hệ là CSDL mà dữ liệu được lưu trữ trong các quan hệ (bảng).
- ❖ Miền (domain)
 - Miền là một tập các giá trị.
 - ► Thông thường, miền là một tập con của một kiểu dữ liệu và được ký hiệu bắt đầu bằng chữ D (ví dụ D₁, D₂, ...).

Tích Descartes (cartesian product)

► Tích Descartes của các miền D_1 , D_2 , ..., D_n , ký hiệu là $D_1 \times D_2 \times ... \times D_n$, là một tập các phần tử $(v_1, v_2, ..., v_n)$ sao cho $v_i \in D_i$ (i = 1,...,n).

$$D_1 \times D_2 \times ... \times D_n = \{(v_1, v_2, ..., v_n) \mid v_i \in D_i, i = 1, ..., n\}$$

Thuộc tính (attribute)

- Thuộc tính là một đặc tính riêng của đối tượng dữ liệu.
- Một đối tượng dữ liệu có thể có nhiều thuộc tính.
- Thông thường, thuộc tính được ký hiệu bắt đầu bằng chữ A (ví dụ A₁, A₂,...).
- Đối với một đối tượng dữ liệu, mỗi thuộc tính đều được đặt tên phân biệt, được gọi là tên thuộc tính (attribute name).

Thuộc tính (attribute)

- Mỗi thuộc tính được nhận giá trị từ một miền, miền này được gọi là miền trị của thuộc tính. Miền trị của một thuộc tính A được ký hiệu là dom(A).
- Mỗi miền trị của thuộc tính đều có chứa một giá trị đặc biệt được gọi là giá trị rỗng (null value) dùng để đặc trưng cho một giá trị không thể xác định được hoặc một giá trị chưa thể xác định được tại thời điểm đang xét nhưng có thể được xác định tại một thời điểm sau đó.

Sinh viên có các thuộc tính:

- Mã sinh viên có tên là Mãsv.
- Họ tên sinh viên có tên là *Họtên.*
- Phái có tên là *Phái*.

Miền trị của thuộc tính *Phái* được ký hiệu là *dom*(*Phái*).

Łược đồ quan hệ (relation schema)

- Lược đổ quan hệ R là một tập hữu hạn các thuộc tính {A₁, A₂,..., A_n} và được ký hiệu là R (A₁, A₂,..., A_n) với R là tên của lược đồ quan hệ.
- Trong lược đồ quan hệ R, các tên thuộc tính A₁, A₂,..., A_n là duy nhất.
- ❖ Vị từ của lược đổ quan hệ (predicate)
 - Vị từ của lược đổ quan hệ R, ký hiệu là || R ||, là một phát biểu cho biết ngữ nghĩa của lược đồ quan hệ R.

- * Bậc của lược đồ quan hệ (degree, arity)
 - Bậc của lược đổ quan hệ là số lượng thuộc tính của lược đồ quan hệ.

Lược đồ quan hệ: Sinhviên (<u>Mãsv</u>, Họtên, Phái)

Vị từ của lược đồ quan hệ:

"Mỗi sinh viên có một mã sinh viên *Mãsv* phân biệt, họ tên sinh viên *Họtên*, thuộc phái *Phái*".

Bậc của quan hệ: 3

Quan hệ (relation)

- ▶ Gọi D_1 , D_2 ,..., D_n là các miền tương ứng với các thuộc tính A_1 , A_2 ,..., A_n và $D = D_1 \cup D_2 \cup ... \cup D_n$.
- Quan hệ r trên lược đổ quan hệ R, ký hiệu là r(R), là một tập hữu hạn các ánh xạ {t₁, t₂,..., tρ} từ R vào D, với điều kiện mọi ánh xạ t ∈ r thì t(A₁) ∈ D₁, 1 ≤ i ≤ n.
- Quan hệ r là một thể hiện quan hệ (relation instance) của lược đồ quan hệ R tại một thời điểm.

Quan hệ (relation)

- Mỗi ánh xạ được gọi là một bộ (tuple) của quan hệ. Một bộ của một quan hệ bậc n được gọi là bộ-n (n-tuple).
- Một bộ của quan hệ bao gồm nhiều giá trị, mỗi giá trị được gọi là thành phần (component) của bộ.
 - Thành phần A của bộ u được ký hiệu là u[A] hoặc u.A, các thành phần $X = \{A_1, A_2, ..., A_k\}$ của bộ u được ký hiệu là u[X].
- Bậc của một quan hệ trên lược đồ quan hệ bằng bậc của lược đồ quan hệ.

Lược đồ quan hệ: Sinhviên (Mãsv, Họtên, Phái)

Khóa: Mãsv

Thuộc tính không khóa: Họtên, Phái

Siêu khóa: {Mãsv, Họtên}, ...

Quan hệ: Sinhviên

Mãsv	Họtên	Phái
S01	Nguyễn Trung Hậu	Nam
S02	Trần Thị Yến	Nữ
S03	Nguyễn Văn An	Nam

 \mathbf{B} ộ: t = ('S01', 'Nguyễn Trung Hậu', 'Nam')

Thành phần: t [Mãsv, Họtên] = ('S01', 'Nguyễn Trung Hậu')

* Khóa (key)

- ► Khóa của lược đồ quan hệ R có tập thuộc tính U = {A₁, A₂, ..., Aտ} là một tập con K = {Aゥ, A₂, ..., Aտ}, là các số nguyên phân biệt và nằm trong khoảng từ 1 đến m, phải thỏa mãn đồng thời hai điều kiện sau đây:
 - (1) $\forall r(R)$, $\forall t_1, t_2 \in r$, nếu $t_1 \neq t_2$ thì $t_1[K] \neq t_2[K]$
 - (2) Không tồn tại K' ⊂ K sao cho K' thỏa mãn điều kiện (1).

Khóa (key)

- Một khóa chỉ có một thuộc tính được gọi là khóa đơn (simple key).
- Một khóa có nhiều thuộc tính được gọi là khóa phức hợp (composite key).
- Khóa thường được sử dụng làm chỉ mục (index) của bảng dữ liệu để làm tăng tốc độ xử lý câu truy vấn.
- Một tập thuộc tính K ⊆ U thỏa mãn điều kiện (1) được gọi là siêu khóa (superkey) của R. Một siêu khóa hiển nhiên của R là U.

Khóa (key)

- Một lược đồ quan hệ R phải có ít nhất một khóa và có thể có nhiều khóa.
- Các thuộc tính thuộc một khóa được gọi là thuộc tính khóa (prime attribute), các thuộc tính còn lại trong lược đồ quan hệ được gọi là các thuộc tính không khóa (nonprime attribute).
- Trong một lược đồ quan hệ, các thuộc tính khóa được gạch dưới.
- Tất cả các khóa của một lược đồ quan hệ được gọi là khóa dự tuyển (candidate key).

Khóa (key)

- Một trong các khóa dự tuyến được chọn làm khóa tiêu biểu, khóa này được gọi là khóa chính (primary key).
- Một lược đồ quan hệ chỉ có một khóa chính và có thể có nhiều khóa dự tuyển.
- Trong một lược đồ quan hệ, một hoặc nhiều thuộc tính được gọi là khóa ngoại (foreign key) nếu chúng là khóa chính của một lược đồ quan hệ khác.

- Łược đồ cơ sở dữ liệu (database schema)
 - Lược đổ cơ sở dữ liệu là một tập hợp các lược đồ quan hệ.
 - Trong một lược đồ cơ sở dữ liệu, các tên lược đồ quan hệ là duy nhất.

```
Lược đồ cơ sở dữ liệu:
Lớp (<u>Mãlớp</u>, Tênlớp)
Sinhviên (<u>Mãsv</u>, Họtên, Mãlớp)
Mônhọc (<u>Mãmh</u>, Tênmh)
Bảngđiểm (<u>Mãsv</u>, Mãmh, Điểmthi)
```

- Ràng buộc toàn vẹn (integrity constraint)
 - Ràng buộc toàn vẹn là một qui tắc mà tất cả các dữ liệu trong CSDL phải thỏa mãn qui tắc này.
- * Ràng buộc miền trị (domain constraint)
 - Các giá trị cho phép của một thuộc tính.
- * Toàn vẹn thực thể (entity integrity)
 - Thuộc tính khóa chính không có giá trị rỗng (null value).

- Qui tắc hoạt động (action assertion)
 - Các qui tắc nghiệp vụ (business rule).
- Ràng buộc toàn vẹn tham chiếu (referential integrity constraint)
 - Ràng buộc toàn vẹn tham chiếu là một qui tắc mà tất cả các giá trị của khóa ngoại (nếu khác null) trong quan hệ bên phía nhiều phải có trong các giá trị của khóa chính trong quan hệ bên phía một.

- Ràng buộc toàn vẹn tham chiếu (referential integrity constraint)
 - Qui tắc xóa các hàng dữ liệu
 - Hạn chế (restrict): không cho phép xóa các hàng bên phía cha (parent) nếu tồn tại các hàng liên quan bên phía phụ thuộc (dependent).
 - Tầng (cascade): tự động xóa các hàng bên phía phụ thuộc tương ứng với các hàng bên phía cha.
 - Gán null (set-to-null): gán null cho khóa ngoại của các hàng bên phía phụ thuộc tương ứng với các hàng bên phía cha. Không áp dụng cho các thực thể yếu.

(Data Normalization)

Chuẩn hóa dữ liệu (data normalization)

- Chuẩn hóa dữ liệu là một quá trình thuận nghịch từng bước để thay thế tập hợp các quan hệ cho trước thành các quan hệ có cấu trúc đơn giản hơn và chuẩn hơn.
- Chuẩn hóa dữ liệu nhằm để cải tiến một thiết kế CSDL luận lý thỏa mãn các ràng buộc toàn vẹn và tránh dữ liệu bị lặp lại không cần thiết.

Mục đích của chuẩn hóa dữ liệu

- Loại bỏ các bất thường (anomaly) của một quan hệ để có được các quan hệ có cấu trúc tốt hơn, nhỏ hơn.
- Quan hệ có cấu trúc tốt (well-structured relation)
 - Có sự dư thừa dữ liệu là tối thiểu.
 - Cho phép người sử dụng thêm vào, cập nhật và xóa bỏ dữ liệu mà không gây ra sự mâu thuẫn dữ liệu.

- Các vấn đề sau đây có thể tồn tại trong một lược đồ quan hệ:
 - Bất thường do sự lặp lại (repetition anomaly)
 - Bất thường khi cập nhật (update anomaly)
 - Bất thường khi thêm vào (insertion anomaly)
 - Bất thường khi xóa bỏ (deletion anomaly)
- Qui tắc: Một quan hệ không được chứa thông tin của nhiều hơn một kiểu thực thể.

- Bất thường do sự lặp lại (repetition anomaly)
 - Thông tin có thể bị lặp lại không cần thiết. Điều này làm lãng phí vùng nhớ lưu trữ.
 - Ví dụ: xét lược đồ quan hệ R (mãsv, họtên, mãlớp, tênlớp, mônhọc, điểm)
 - Họ tên của sinh viên (họtên) bị lặp lại với mỗi mã sinh viên (mãsv) của sinh viên.

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Mônhọc	Điểm
S 1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S 1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S 1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S 3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5
S4	Hậu	L2	MT02	CSDL	5

Bất thường do sự lặp lại

Bất thường khi cập nhật (update anomaly)

- Đây là hệ quả của sự lặp lại dữ liệu, thực hiện việc cập nhật có thể gặp nhiều rắc rối: tốn thời gian cập nhật, mâu thuẫn dữ liệu.
- Ví dụ: nếu thay đổi họ tên của một sinh viên (sửa họtên) trong quan hệ R thì cần phải cập nhật nhiều bộ của sinh viên này này.

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Mônhọc	Điểm
S 1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S 1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S 1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S 3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5
S4	Hậu	L2	MT02	CSDL	5

Bất thường khi cập nhật

* Bất thường khi thêm vào (insertion anomaly)

- Trong một số trường hợp không thể thêm thông tin mới vào CSDL.
- Ví dụ: khi có thông tin của một sinh viên mới mà chưa học môn học nào cả thì thông tin này không thể thêm vào quan hệ R, bởi vì nếu thêm vào quan hệ này thì mônhọc phải có giá trị null, nhưng mônhọc là thuộc tính khóa nên nó không thể có giá trị null (ràng buộc toàn vẹn về khóa).

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Mônhọc	Điểm
S 1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S 1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S 1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S 3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5
S4	Hậu	L2	MT02	CSDL	5
S5	Sơn	L2	MT02	null	null

Bất thường khi thêm vào

- Bất thường khi xóa bỏ (deletion anomaly)
 - ▶ Việc xóa bỏ có thể làm mất thông tin trong CSDL.
 - Ví dụ: việc xóa bỏ sinh viên có mã 'S4' không còn học môn học 'CSDL' trong quan hệ R sẽ làm mất thông tin của sinh viên có mã 'S4', bởi vì sinh viên này chỉ xuất hiện một lần trong quan hệ này.

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Mônhọc	Điểm
S 1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S 1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S 1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S 3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5
- \$4	Hậu	L2	MT02	CSDL	- 5 -

Bất thường khi xóa bỏ

Phụ thuộc hàm

- Dịnh thuộc (determinant)
 - ► Trong phụ thuộc hàm X → Y, X được gọi là định thuộc.
- Phụ thuộc hàm riêng phần (partial functional dependency)
 - ► X → A được gọi là phụ thuộc hàm riêng phần nếu tồn tại Y ⊂ X để cho Y → A.
- Phụ thuộc hàm đầy đủ (full functional dependency)
 - ► X → A được gọi là phụ thuộc hàm đầy đủ nếu không tồn tại Y ⊂ X để cho Y → A.

Phụ thuộc hàm

- Phụ thuộc bắc cầu (transitive dependency)
 - X → A được gọi là phụ thuộc bắc cầu nếu tồn tại
 Y để cho X → Y, Y → A, Y -/→ X và A ∉ XY.

Hệ luật suy diễn Armstrong

- Hệ luật suy diễn Armstrong (Armstrong's axioms)
 - ▶ Gồm các luật suy diễn (inference axiom):
 - F1. Phan xa (reflexivity): $Y \subseteq X \Rightarrow X \rightarrow Y$
 - F2. Gia tăng (augmentation): $X \rightarrow Y \Rightarrow XZ \rightarrow YZ$
 - F3. Bắc cầu (transitivity):

$$X \rightarrow Y \text{ và } Y \rightarrow Z \Rightarrow X \rightarrow Z$$

Các luật suy diễn khác

F4. Hợp (additivity): $X \rightarrow Y$ và $X \rightarrow Z \Rightarrow X \rightarrow YZ$

F5. Chiếu (projectivity): $X \rightarrow YZ \Rightarrow X \rightarrow Y$

F6. Bắc cầu giả (pseudotransitivity):

 $X \rightarrow Y \text{ và } YZ \rightarrow W \Rightarrow XZ \rightarrow W$

Dịnh nghĩa

Lược đồ quan hệ R ở dạng chuẩn 1 (1NF - First Normal Form) nếu mọi thuộc tính của R đều chứa các giá trị nguyên tố (atomic value), giá trị này không là một danh sách các giá trị hoặc các giá trị phức hợp (composite value).

- ❖ Các thuộc tính của lược đồ quan hệ R
 - Không là thuộc tính đa trị (multivalued attribute).
 - Không là thuộc tính phức hợp (composite attribute).

- Các quan hệ ở dạng chuẩn 1 vẫn có các bất thường đã được đề cập ở trên.
- Để loại bỏ một số bất thường này, các quan hệ ở dạng chuẩn 1 cần phải được phân rã thành các quan hệ ở dạng chuẩn cao hơn.

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Điển	nthi
S 1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S 1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S 1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S 3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5

Bảng R không ở dạng chuẩn 1 vì thuộc tính Điểmthi là thuộc tính phức hợp.

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Mônhọc	Điểm
S 1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S 1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S 1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5

Lược đồ quan hệ R ở 1NF vì các thuộc tính của R không là thuộc tính đa trị, không là thuộc tính phức hợp.

Các bất thường của quan hệ ở 1NF

- ▶ Thêm vào
 - Không thể thêm thông tin của sinh viên mới có mã là S4, tên là Hậu, thuộc lớp có mã là L2 nếu sinh viên này chưa học môn học nào cả.
- ▶ Cập nhật
 - Sửa tên của sinh viên có tên là Hiếu với tên mới là Thành sẽ phải sửa tất cả các hàng của sinh viên này.
- Xóa bỏ
 - Xóa thông tin sinh viên S3 học môn học CSDL sẽ làm mất thông tin của sinh viên này.
- Nguyên nhân
 - Tồn tại thuộc tính không khóa phụ thuộc hàm riêng phần vào khóa.

Dịnh nghĩa

Lược đồ quan hệ *R* ở dạng chuẩn 2 (2NF - Second Normal Form) đối với tập phụ thuộc hàm *F* nếu *R* ở dạng chuẩn 1 và mọi thuộc tính không khóa đều phụ thuộc hàm đầy đủ vào mọi khóa của *R*.

R

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp	Mônhọc	Điểm
S1	Hiếu	L1	MT01	CSDL	9
S1	Hiếu	L1	MT01	CNPM	7
S1	Hiếu	L1	MT01	JAVA	8
S2	Trúc	L1	MT01	CSDL	9
S2	Trúc	L1	MT01	CNPM	8
S 3	Hiền	L2	MT02	CSDL	5

Các phụ thuộc hàm: Mãsv → {Họtên, Mãlớp} Mãlớp → Tênlớp {Mãsv, Mônhọc} → Điểm

Khóa của R: {Mãsv, Mônhọc}

Lược đồ quan hệ R không ở 2NF vì thuộc tính không khóa Họtên phụ thuộc hàm riêng phần vào khóa {Mãsv, Mônhọc}.

 R_1

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp
S 1	Hiếu	L1	MT01
S2	Trúc	L1	MT01
S 3	Hiền	L2	MT02

Khóa của R₁: Mãsv

 R_2

Mãsv	Mônhọc	Điểm
S1	CSDL	9
S1	CNPM	7
S 1	JAVA	8
S2	CSDL	9
S2	CNPM	8
S 3	CSDL	5

Khóa của R₂: {Mãsv, Mônhọc}

R (Mãsv, Mônhoc, Họtên, Mãlớp, Tênlớp, Điểm)

R₁ (Mãsv, Họtên, Mãlớp, Tênlớp)

R₂ (Mãsv, Mônhọc, Điểm)

Lược đồ quan hệ R_1 và R_2 đều ở 2NF vì các thuộc tính không khóa đều phụ thuộc hàm đầy đủ vào khóa.

Các bất thường của quan hệ ở 2NF

- ▶ Thêm vào
 - Không thể thêm thông tin của lớp L3 có tên là MT03 nếu chưa có sinh viên nào học lớp này.
- ▶ Cập nhật
 - Sửa tên của lớp có mã L1 với tên mới là MT_1 sẽ phải sửa tất cả các hàng của lớp này.
- Xóa bỏ
 - Xóa thông tin của sinh viên có mã S3 sẽ làm mất thông tin của lớp L2.
- Nguyên nhân
 - Tồn tại thuộc tính không khóa phụ thuộc bắc cầu vào khóa.

Ðịnh nghĩa 1

Lược đồ quan hệ R ở dạng chuẩn 3 (3NF- Third Normal Form) đối với tập phụ thuộc hàm \mathscr{F} nếu R ở dạng chuẩn 1 và mọi thuộc tính không khóa đều không phụ thuộc bắc cầu vào mọi khóa của R.

Ðịnh nghĩa 2

Lược đồ quan hệ R ở dạng chuẩn 3 đối với tập phụ thuộc hàm \mathscr{F} nếu R ở dạng chuẩn 1 và mọi phụ thuộc hàm $X \to A$ với $A \notin X$ thì X là một siêu khóa của R hoặc A là một thuộc tính khóa.

 R_1

Mãsv	Họtên	Mãlớp	Tênlớp
S 1	Hiếu	L1	MT01
S2	Trúc	L1	MT01
S 3	Hiền	L2	MT02

Lược đồ quan hệ R_1 không ở 3NF vì thuộc tính không khóa *Tênlớp* phụ thuộc bắc cầu vào khóa *Mãs v*.

Mãsv → Mãlớp

Mãlớp → Tênlớp

Mãlớp –l→ Mãsv

Tênlớp ∉ {Mãsv, Mãlớp}

R₁₁

Mãlớp	Tênlớp
L1	MT01
L2	MT02

Khóa của R₁₁: Mãlớp

R₁₂

Mãsv	Họtên	Mãlớp
S 1	Hiếu	L1
S2	Trúc	L1
S 3	Hiền	L2

Khóa của R₁₂: Mãsv

R₁ (Mãsv, Họtên, Mãlớp, Tênlớp)

R₁₁ (Mãlớp, Tênlớp)

R₁₂ (<u>Mãsv</u>, Họtên, Mãlớp)

Lược đồ quan hệ R_{11} và R_{12} đều ở 3NF vì các thuộc tính không khóa đều không phụ thuộc bắc cầu vào khóa.

Các bất thường của quan hệ ở 3NF

- ▶ Thêm vào
 - Không thể thêm thông tin giảng viên G3 dạy môn học KTLT nếu chưa có sinh viên nào học môn học này.
- ▶ Cập nhật
 - Sửa tên của môn học của giảng viên G1 với môn học mới là KTLT sẽ phải sửa tất cả các hàng của giảng viên này.
- Xóa bỏ
 - Xóa thông tin của sinh viên Tiến học môn học CNPM sẽ làm mất thông tin của giảng viên G2.
- Nguyên nhân
 - Tồn tại định thuộc không là siêu khóa của quan hệ.

Dạng chuẩn Boyce-Codd

Định nghĩa

Lược đồ quan hệ R ở dạng chuẩn Boyce-Codd (BCNF - Boyce Codd Normal Form) đối với tập phụ thuộc hàm \mathscr{F} nếu R ở dạng chuẩn 1 và mọi phụ thuộc hàm $X \to A$ với $A \notin X$ thì X là một siêu khóa của R.

❖ Nếu lược đồ quan hệ R ở dạng chuẩn Boyce-Codd thì R cũng ở dạng chuẩn 3.

Dạng chuẩn Boyce-Codd

R

Sinhviên	Mônhọc	Giảngviên
Hiếu	CSDL	G1
Hiếu	CNPM	G2
Trúc	CSDL	G1

Các phụ thuộc hàm:

Giảngviên → Mônhọc

{Sinhviên, Mônhọc} → Giảngviên

Khóa của R: {Sinhviên, Mônhọc} {Sinhviên, Giảngviên}

Lược đồ quan hệ *R* ở 3NF nhưng không ở BCNF vì định thuộc *Giảngviên* không là siêu khóa của *R*.

Dạng chuẩn Boyce-Codd

 R_1

Giảngviên	Mônhọc
G1	CSDL
G2	CNPM

Khóa của R₁: Giảngviên

 R_2

Sinhviên	Giảngviên
Hiếu	G1
Hiếu	G2
Trúc	G1

Khóa của R₂: {Sinhviên, Giảngviên}

R (Sinhviên, Mônhọc, Giảngviên)

R₁ (Giảngviên, Mônhọc)

R₂ (Sinhviên, Giảngviên)

Lược đồ quan hệ R_1 và R_2 đều ở BCNF vì mọi định thuộc đều là siêu khóa.

Phân rã

Phân rã (decomposition)

Phân rã ρ của R(U) là một tập $\{R_1(U_1), R_2(U_2), ..., R_k(U_k)\}$ sao cho:

$$(1) U = U_1 \cup U_2 \cup \ldots \cup U_k$$

(2)
$$\forall r(R), r_i(R_i): r_i = \prod_{U_i}(r) \text{ v\'oi } i = 1, 2, ..., k$$

- Phân rã bảo toàn thông tin (lossless decomposition)
 - Phân rã \(\rho \) của \(R \) là \(\rho \hat{hân rã bảo toàn thông tin nếu: \)

$$\forall r(R): r = r_1 \triangleright \triangleleft r_2 \triangleright \triangleleft ... \triangleright \triangleleft r_k$$

Phân rã

- Phân rã bảo toàn phụ thuộc hàm (dependency-preserving decomposition)
 - ▶ Phân rã ρ của R là phân rã bảo toàn phụ thuộc hàm nếu:

$$\mathscr{F}^+ = (\mathscr{F}_1 \cup \mathscr{F}_2 \cup \ldots \cup \mathscr{F}_k)^+$$

với \mathscr{F} là tập phụ thuộc hàm trong R và

 \mathcal{F}_i là tập phụ thuộc hàm trong R_i (i = 1,...,k).

Các phép toán đại số quan hệ

Các phép toán đại số quan hệ

- Năm phép toán cơ bản
 - Phép chọn
 - Phép chiếu
 - Phép hợp
 - ▶ Phép hiệu
 - ▶ Phép tích *Descartes*

Các phép toán đại số quan hệ

Các phép toán khác

- Phép giao
- Phép kết–θ
- Phép kết tự nhiên
- Phép kết ngoài
- Phép nửa kết–θ
- Phép nửa kết tự nhiên
- Phép chia

Phép chọn

- Cho r(R) và điều kiện F (là một biếu thức luận lý có giá trị là true hoặc false) bao gồm:
 - Các toán hạng là các hằng hoặc các tên thuộc tính của lược đồ quan hệ R.
 - Các phép toán so sánh: =, ≠, <, ≤, >, ≥.
 - Các phép toán luận lý: not (¬), and (∧), or (∨).

Phép chọn

Phép chọn (selection) trên r theo điều kiện F, ký hiệu là σ_F(r), cho kết quả là một quan hệ gồm các bộ của r thỏa mãn điều kiện F là true.

$$\sigma_F(r) = \{u \mid u \in r \text{ và } F(u) = true\}$$

với F(u) là điều kiện có được bằng cách thay thế các tên thuộc tính trong điều kiện F bởi các giá trị tương ứng trong bộ u.

Phép chọn

r

A	В	C
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $\sigma_{A \leq 4} r$

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7

Phép chiếu

- Cho lược đồ quan hệ R (A_1 , A_2 ,... A_m) và một tập con các thuộc tính $X = \{A_{j1}, A_{j2},..., A_{jn}\}$ với j_1 , j_2 ,... j_n là các số nguyên phân biệt và nằm trong khoảng từ 1 đến m.
- * Phép chiếu (projection) r(R) trên một tập thuộc tính X, ký hiệu là $\Pi_X(r)$, cho kết quả là một quan hệ gồm các bộ $u(u_1, u_2, ..., u_n)$ sao cho tồn tại một bộ $v(v_1, v_2, ..., v_m)$ trong r để $u_i = v_{ji}$ với i = 1, 2, ..., n.

$$\Pi_{\mathsf{X}}(r) = \{ u \mid \exists v \in r : u = v[X] \}$$

Phép chiếu

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 π_{AB} r

A	В
1	2
4	5
8	4

Phép hợp

- Cho hai quan hệ r và s trên cùng một lược đồ quan hệ R.
- * Phép hợp (union) của hai quan hệ r và s, ký hiệu là $r \cup s$, là một quan hệ gồm các bộ của r hay của s.

$$r \cup s = \{u \mid u \in r \text{ hay } u \in s\}$$

Phép hợp có tính giao hoán.

$$r \cup s = s \cup r$$

Phép hợp

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

S

A	В	С
1	2	3
3	5	7
6	2	9

 $r \cup s$

Α	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5
3	5	7
6	2	9

Phép hiệu

- Cho hai quan hệ r và s trên cùng một lược đồ quan hệ R.
- ❖ Phép hiệu (difference) của quan hệ r cho s, ký hiệu là r − s, là một quan hệ gồm các bộ của r không có trong s.

$$r-s=\{u\mid u\in r\ v\ a\ u\notin s\}$$

Phép hiệu không có tính giao hoán.

$$r-s\neq s-r$$

Phép hiệu

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

r - s

A	В	С
4	5	6
1	2	7
8	4	5

S

A	В	С
1	2	3
3	5	7
6	2	9

Phép tích Descartes

- * Cho quan hệ r trên lược đồ quan hệ R (A_1 , A_2 ,..., A_m) và s trên lược đồ quan hệ S (B_1 , B_2 ,..., B_n).
- Phép tích Descartes (Cartesian product) của hai quan hệ r và s, ký hiệu là r x s, là một quan hệ trên lược đồ T(A1, A2,..., Am, B1, B2,..., Bn) gồm các bộ u sao cho m thành phần đầu tiên là một bộ của r và n thành phần cuối cùng là một bộ của s.

$$r \times s = \{(u_1, ..., u_m, u_{m+1}, ..., u_{m+n}) | (u_1, ..., u_m) \in r \ va (u_{m+1}, ..., u_{m+n}) \in s\}$$

Phép tích Descartes có tính giao hoán.

$$r \times s = s \times r$$

Phép tích *Descartes*

r

A	В	C
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

p

A	D
1	5
3	7

 $\mathbf{r} \times \mathbf{p}$

r.A	В	С	p.A	D
1	2	3	1	5
1	2	3	3	7
4	5	6	1	5
4	5	6	3	7
1	2	7	1	5
1	2	7	3	7
8	4	5	1	5
8	4	5	3	7

Phép giao

- Cho hai quan hệ r và s trên cùng một lược đồ quan hệ R.
- Phép giao (intersection) của hai quan hệ r và s, ký hiệu là r ∩ s, là một quan hệ gồm các bộ có trong cả hai r và s.

$$r \cap s = \{u \mid u \in r \text{ và } u \in s\}$$

Phép giao của hai quan hệ r và s có thể được tính từ phép hiệu:

$$r \cap s = r - (r - s) = s - (s - r)$$

Phép giao có tính giao hoán.

$$r \cap s = s \cap r$$

Phép giao

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

S

A	В	С
1	2	3
3	5	7
6	2	9

 $r \cap s$

A	В	С
1	2	3

Phép kết - θ

- Cho r(R), s(S) và T = R ∪ S (các thuộc tính của R được xem là khác với các thuộc tính của S), θ là một phép so sánh (=, ≠, <, ≤, >, ≥), A ∈ R và B ∈ S là hai thuộc tính có thể so sánh với nhau bởi phép θ.
- Phép kết-θ (θ-join) của r và s trên hai thuộc tính A và B, ký hiệu là r ⊳⊲ A B S, cho kết quả là một quan hệ trên lược đồ quan hệ T gồm các bộ t như sau:

$$q(T) = \{t \mid \exists t_r \in r, \exists t_s \in s:$$

$$t[R] = t_r, t[S] = t_s, t[A] \theta t[B]$$

Phép kết - θ

Phép kết-θ của hai quan hệ r và s có thể được tính từ phép tích và phép chọn:

$$r \triangleright \triangleleft_{A \cap B} s = \sigma_{A \cap B} (r \times s)$$

Phép kết–θ có tính giao hoán.

$$r \triangleright \triangleleft_{A \cap B} s = s \triangleright \triangleleft_{A \cap B} r$$

Phép kết - θ

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $r \triangleright \triangleleft_{r.A > p.A} p$

r.A	В	С	p.A	D
4	5	6	1	5
4	5	6	3	7
8	4	5	1	5
8	4	5	3	7

p

A	D
1	5
3	7

Phép kết tự nhiên

- Cho r(R), s(S) và $T = R \cup S$ (R và S có thể có các thuộc tính chung).
- ❖ Phép kết tự nhiên (natural join) của r và s, ký hiệu là $r \triangleright \triangleleft s$, cho kết quả là một quan hệ q(T) gồm các bộ t sao cho tồn tại các bộ $t_r \in r$ và $t_s \in s$ với $t_r = t[R]$ và $t_s = t[S]$.

$$r \triangleright \triangleleft s = \{t \mid \exists t_r \in r, \exists t_s \in s: t[R] = t_r, t[S] = t_s\}$$

Phép kết tự nhiên

- * Phép kết tự nhiên không đòi hỏi hai tập thuộc tính R và S giao nhau khác rỗng. Nếu $R \cap S = \emptyset$ thì $r \triangleright \triangleleft s$ là phép tích Descartes của r và s.
- Phép kết tự nhiên của hai quan hệ r và s có thể được tính từ phép tích, phép chọn và phép chiếu:

$$r \triangleright \triangleleft s = \Pi_T \sigma_F (r \times s)$$

với F là biểu thức $R.A_1 = S.A_1$ and $R.A_2 = S.A_2$ and ... and $R.A_m = S.A_m$ trong đó $R \cap S = \{A_1, A_2, ..., A_m\}$.

Phép kết tự nhiên có tính giao hoán.

$$r \triangleright \triangleleft s = s \triangleright \triangleleft r$$

Phép kết tự nhiên

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $r \triangleright \triangleleft p$

A	В	C	D
1	2	3	5
1	2	7	5

p

A	D
1	5
3	7

- Cho r(R), s(S), R và S có thể có các thuộc tính chung. Gọi $T = R \cup S$.
- Phép kết ngoài (outer join) của r và s, ký hiệu là r ⊳⊲⁰ s, cho kết quả là một quan hệ q trên lược đồ quan hệ T bao gồm các bộ của r ⊳⊲ s và các bộ được tạo từ các bộ của r không kết với các bộ của s và các bộ được tạo từ các bộ của s không kết với các bộ của r; các thuộc tính bị thiếu của các bộ được tạo thêm sẽ lấy các giá trị rỗng (null).

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $r \triangleright \triangleleft 0 t$

A	В	С	D
1	2	3	5
1	2	7	5
4	5	6	null
8	4	5	null
3	null	null	7

t

A	D
1	5
3	7

- ❖ Phép kết ngoài trái (left outer join) của r và s, ký hiệu là r L⊳⊲° s, cho kết quả là một quan hệ q trên lược đồ quan hệ T bao gồm các bộ của r ⊳⊲ s và các bộ được tạo từ các bộ của r không kết với các bộ của s.
- ❖ Phép kết ngoài phải (right outer join) của r và s, ký hiệu là r ⊳⊲⁰_R s, cho kết quả là một quan hệ q trên lược đồ quan hệ T bao gồm các bộ của r ⊳⊲ s và các bộ được tạo từ các bộ của s không kết với các bộ của r.

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $r \, {}_L \triangleright \triangleleft^o \, t$

A	В	С	D
1	2	3	5
1	2	7	5
4	5	6	null
8	4	5	null

t

A	D
1	5
3	7

r

A	В	C
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $r \triangleright \triangleleft_R^0 t$

A	В	С	D
1	2	3	5
1	2	7	5
3	null	null	7

t

A	D
1	5
3	7

Phép nửa kết - θ

- ❖ Cho r(R), s(S), θ là một phép so sánh (=, ≠, <, ≤, >, ≥), A ∈ R và B ∈ S là hai thuộc tính có thể so sánh với nhau bởi phép θ.
- Phép nửa kết-θ (θ-semijoin) của r và s trên hai thuộc tính A và B, ký hiệu là r ⊳< A θ B S, cho kết quả là một quan hệ trên lược đồ quan hệ R như sau:

 $r > \langle A \cap B S = \{u \mid u \in r, \exists v \in S: u[A] \theta v[B]\}$

Phép nửa kết - θ

Phép nửa kết–θ của hai quan hệ r và s có thể được tính từ phép kết–θ và phép chiếu:

$$r > <_{A \theta B} s = \prod_{R} (r > <_{A \theta B} s)$$

Phép nửa kết–θ không có tính giao hoán.

$$r > <_{A \cup B} S \neq S > <_{A \cup B} r$$

Phép nửa kết - θ

r

A	В	С
1	2	3
4	5	6
1	2	7
8	4	5

 $r > <_{r.A > p.A} p$

A	В	С
4	5	6
8	4	5

p

A	D
1	5
3	7

Phép nửa kết tự nhiên

- Cho r(R), s(S) và $X = R \cap S \neq \emptyset$.
- Phép nửa kết tự nhiên (natural semijoin) của r và s, ký hiệu là r ⊳< s, cho kết quả là một quan hệ trên lược đồ quan hệ R như sau:

$$r > < s = \{u \mid u \in r, \exists v \in s: u[X] = v[X]\}$$

Phép nửa kết tự nhiên của hai quan hệ r và s có thể được tính từ phép kết tự nhiên và phép chiếu:

$$r > < s = \prod_{R} (r > \triangleleft s)$$

Phép nửa kết tự nhiên không có tính giao hoán.

$$r > < s \neq s > < r$$

Phép nửa kết tự nhiên

r

A B C

1 2 3

4 5 6

1 2 7

8 4 5

	P	
A	В	C
1	2	3
1	2	7

p
A D
1 5
3 7

Phép chia

- * Cho quan hệ r trên lược đồ quan hệ R (A_1 , A_2 , ..., A_k , A_{k+1} , ..., A_m) và quan hệ s trên lược đồ quan hệ $S(A_1, A_2, ..., A_k)$.
- * Phép chia (division / quotient) quan hệ r cho s với $s \neq \emptyset$, ký hiệu là $r \div s$, cho kết quả là một quan hệ trên lược đồ quan hệ $T(A_{k+1}, ..., A_m)$ gồm các bộ $(u_{k+1}, ..., u_m)$ sao cho đối với tất cả các bộ $(u_1, ..., u_k)$ thuộc s thì bộ $(u_1, ..., u_k, u_{k+1}, ..., u_m)$ thuộc r.

Phép chia

Phép chia quan hệ r cho s có thể được tính từ các phép chiếu, phép tích, phép hiệu:

$$r \div s = \prod_{Ak+1,...,Am} (r) - \prod_{Ak+1,...,Am} ((\prod_{Ak+1,...,Am} (r) \times s) - r)$$

Phép chia không có tính giao hoán.

$$r \div s \neq s \div r$$

Phép chia

p ÷ q

B

6

Ngôn ngữ SQL

BK TP.HCM

Giới thiệu SQL

- Ngôn ngữ truy vấn có cấu trúc (SQL -Structured Query Language) là một ngôn ngữ chuẩn được dùng để tạo lập và truy vấn các cơ sở dữ liệu quan hệ.
- SQL là một ngôn ngữ chuẩn cho các hệ quản trị CSDL quan hệ (RDBMS - Relational DBMS).

Các đặc điểm của ngôn ngữ SQL

- Ngôn ngữ SQL là một ngôn ngữ tựa tiếng Anh (English-like language), sử dụng các từ như select, insert, delete trong tập lệnh.
- Ngôn ngữ SQL là một ngôn ngữ phi thủ tục (nonprocedural language).
 - Chỉ ra các thông tin gì cần thiết (what).
 - Không cần phải chỉ ra cách thực hiện như thế nào (how) để có được các thông tin này.
- SQL xử lý các tập hợp mẩu tin (bảng) hơn là mỗi lần một mẩu tin đơn lẻ.

Các đặc điểm của ngôn ngữ SQL

- Nhiều loại người có thể sử dụng SQL: người quản trị CSDL (DBA), người lập trình ứng dụng, người quản lý, người sử dụng cuối cùng (end user).
- SQL cung cấp nhiều lệnh cho nhiều công việc khác nhau:
 - Truy vấn dữ liệu.
 - Thêm vào, cập nhật và xóa bỏ các hàng của bảng.
 - ▶ Tạo lập, thay đổi và xóa bỏ các đối tượng CSDL.
 - Điều khiển truy xuất cơ sở dữ liệu và các đối tượng CSDL.
 - Bảo đảm tính nhất quán của CSDL.

Môi trường SQL

- Danh muc (catalog)
 - Tập các lược đồ dùng để mô tả CSDL.
- * Lược đồ (schema)
 - Cấu trúc dùng để chứa mô tả của các đối tượng được người sử dụng tạo ra (bảng cơ sở, khung nhìn, ràng buộc).
- Ngôn ngữ định nghĩa dữ liệu (DDL Data Definition Language)
 - Các lệnh dùng để định nghĩa CSDL: tạo lập (create), thay đổi (alter) và hủy bỏ (drop) các đối tượng dữ liệu, thiết lập các ràng buộc.

Môi trường SQL

- Ngôn ngữ thao tác dữ liệu (DML Data Manipulation Language)
 - Các lệnh dùng để bảo trì và truy vấn CSDL: thêm (insert), sửa (update), xóa (delete) dữ liệu của bảng, truy vấn (select).
- Ngôn ngữ điều khiến dữ liệu (DCL Data Control Language)
 - Các lệnh dùng để điều khiển CSDL: quản trị các quyền (grant, revoke) và ghi nhận (committing) dữ liệu.

Định nghĩa bảng

- Các bước tạo một bảng
 - Bước 1. Xác định kiểu dữ liệu của các cột.
 - Bước 2. Xác định các cột có thể hoặc không thể có giá trị rỗng (null value).
 - Bước 3. Xác định các cột phải có các giá trị duy nhất (các khóa dự tuyển).
 - Bước 4. Xác định khóa chính khóa ngoại.
 - Bước 5. Xác định các giá trị mặc nhiên.
 - Bước 6. Xác định các ràng buộc trên các cột (mô tả miền trị).
 - Bước 7. Tạo bảng và các chỉ mục của bảng.

Định nghĩa bảng

CREATE TABLE [ist of columns>]
AS SELECT statement;

Cú pháp của lệnh CREATE TABLE

- Lệnh ALTER TABLE dùng để thay đổi định nghĩa của một bảng.
- Cú pháp của lệnh ALTER TABLE

```
ALTER TABLE 
[ADD | MODIFY | DROP options]
(<column definition> [<column constraint>])
[ENABLE clause | DISABLE clause];
```

- Các tùy chọn của lệnh ALTER TABLE
 - ADD: Thêm một cột và/hoặc các ràng buộc vào một bảng.
 - ▶ MODIFY: Thay đổi định nghĩa của một cột.
 - DROP: Hủy bỏ một ràng buộc của một bảng.

Hạn chế của lệnh ALTER TABLE

- Không thể thay đổi một cột đang chứa các giá trị NULL thành NOT NULL.
- Không thể thêm một cột mới với ràng buộc NOT NULL. Phải cho cột này chứa các giá trị rỗng, điền đầy đủ vào cột này và sau đó thay đổi cột này thành NOT NULL.
- Không thể giảm kích thước hoặc thay đổi kiểu dữ liệu của một cột, trừ khi cột này không có chứa dữ liệu.
- Không thể sử dụng tùy chọn MODIFY để định nghĩa các ràng buộc trên một cột ngoại trừ NULL/NOT NULL.

Thêm một cột và/hoặc các ràng buộc vào một bảng:

ALTER TABLE
ADD (<column definition> [<column constraint>]);

Thêm cột Type vào bảng Customer_T
ALTER TABLE Customer_T
ADD (Type VARCHAR(2));

Thêm ràng buộc của cột Standard_Price của bảng Product_T

ALTER TABLE Product_T ADD (CHECK(Standard_Price > 0));

Thay đổi định nghĩa của một cột:

ALTER TABLE
MODIFY (<column name> <type> [NULL]);

Thay đổi chiều dài của cột Customer_Name của bảng Customer_T

ALTER TABLE Customer_T MODIFY (Customer_Name VARCHAR2(30));

Huy bo rang buộc của một bảng:
ALTER TABLE
DROP
[CONSTRAINT <constraint name>
PRIMARY KEY
UNIQUE (<list of columns>)]
[CASCADE];

Hủy bỏ ràng buộc khóa chính của bảng Order_line_T
ALTER TABLE Order_Line_T
DROP CONSTRAINT Order_Line_PK;
Tùy chọn CASCADE hủy bỏ tất cả ràng buộc khóa
ngoại tham chiếu đến bảng Customer_T
ALTER TABLE Customer_T
DROP CONSTRAINT Customer_PK CASCADE;

Cho phép một ràng buộc có hiệu lực / không có hiệu lực:

```
ALTER TABLE 
[ENABLE | DISABLE]
[CONSTRAINT <constraint name>
| PRIMARY KEY
| UNIQUE (<list of columns>)]
[CASCADE];
```

Làm mất hiệu lực của ràng buộc Customer_PK của bảng Customer_T

ALTER TABLE Customer_T
DISABLE CONSTRAINT Customer_PK CASCADE;

Hủy bỏ bảng

Lệnh DROP TABLE dùng để hủy bỏ một bảng trong một lược đồ.

Cú pháp của lệnh DROP TABLE: DROP TABLE [CASCADE CONSTRAINTS];

Hủy bỏ bảng Order_Line_TDROP TABLE Order_Line_T;

Lệnh INSERT

Thêm dữ liệu vào một bảng

Cú pháp của lệnh INSERT - Thêm một hàng: INSERT INTO [(tof columns>)] VALUES (tof expressions>);

Cú pháp của lệnh INSERT - Thêm nhiều hàng: INSERT INTO [(list of columns>)] SELECT statement;

Lệnh *INSERT*

```
INSERT INTO Customer_T
VALUES (001, 'Contemporary Casuals',
'1355 S. Himes Blvd.', 'Gainesville', 'FL', 32601);
```

```
INSERT INTO Product_T (Product_ID,

Product_Description, Product_Finish,
Standard_Price, Product_On_Hand)

VALUES (1, 'End Table', 'Cherry', 175, 8);
```

INSERT INTO CA_Customer_T
SELECT *
FROM Customer_T
WHERE State = 'CA';

Lệnh *DELETE*

* Xóa bỏ các hàng của một bảng

Cú pháp của lệnh DELETE:

DELETE [FROM]

[WHERE < row conditions>];

Xóa một số hàng của bảng Customer_T
DELETE FROM Customer_T
WHERE State = 'HI';

Xóa tất cả các hàng của bảng Customer_T DELETE FROM Customer_T;

Lệnh *UPDATE*

Cập nhật dữ liệu của các hàng của một bảng

```
Cú pháp của lệnh UPDATE:

UPDATE  [<alias>]

SET <column1> = {<expression>, <subquery>}
  [, <column2> = {<expression>, <subquery>} ...]

[WHERE <row conditions>];

Cập nhật một số hàng của bảng Product_T

UPDATE Product_T
```

SET Unit_Price = 775

WHERE Product ID = 7;

- Dùng để truy vấn dữ liệu của một bảng hoặc nhiều bảng.
- Lệnh SELECT thực hiện các phép toán của đại số quan hệ.
 - Phép tích
 - Phép kết
 - Phép chọn
 - Phép chiếu

```
Cú pháp của lệnh SELECT:
```

SELECT [DISTINCT] < list of expressions> [INTO < list of variables>]

FROM < list of tables>

[WHERE < row conditions>]

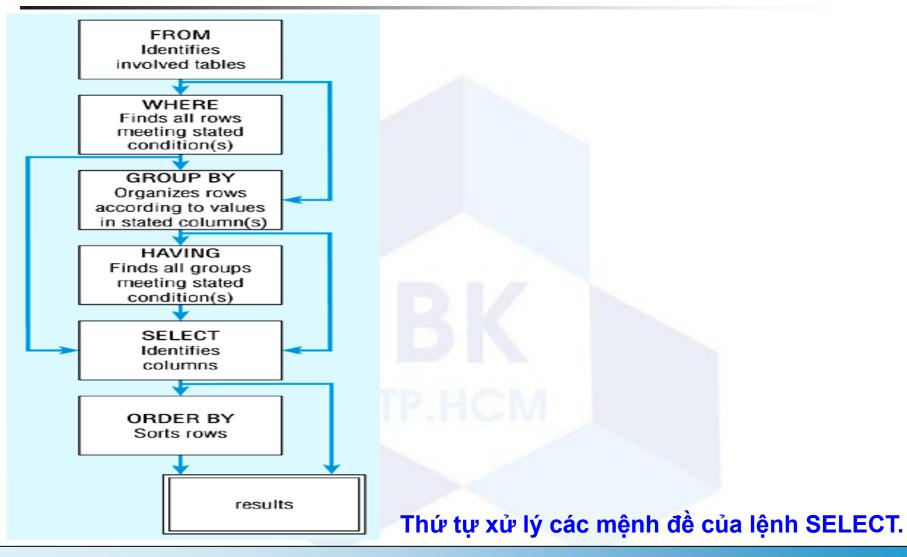
[GROUP BY < list of expressions>

[HAVING < group conditions>]]

[ORDER BY < list of expressions>];

❖ Các mệnh đề của lệnh SELECT

- SELECT: liệt kê các cột (các biểu thức) của kết quả.
- ► FROM: các bảng hoặc các khung nhìn chứa dữ liệu cần thiết cho truy vấn.
- WHERE: điều kiện xử lý các hàng để tạo ra kết quả.
- GROUP BY: gom nhóm các hàng.
- HAVING: điều kiện xử lý các nhóm.
- ► ORDER BY: sắp thứ tự kết quả.

❖ Mệnh đề SELECT

- ► SELECT [DISTINCT] < list of expressions>
- ▶ Thực hiện *phép chiếu* của đại số quan hệ.
- list of expressions là danh sách các biểu thức dùng để tạo ra kết quả, các biểu thức này được phân cách nhau bởi dấu phẩy.
- Biểu thức có thể là một hằng, một biến (hoặc cột), hoặc sự kết hợp giữa các hằng, các biến với các phép toán (hàm).
- Mỗi biểu thức có thể có một bí danh (alias) đứng ngay phía sau, được gọi là bí danh cột (column alias).

❖ Mệnh đề SELECT

- Nếu list of expressions là dấu * thì tất cả các cột được đưa vào kết quả.
- Cột có thể có dạng:

table_name.column_name

- Từ khóa DISTINCT dùng để bảo đảm các hàng trong kết quả của truy vấn là khác nhau.
 - Nếu có nhiều cột được chọn thì DISTINCT ảnh hưởng đến toàn bộ các cột này.
 - Từ khóa DISTINCT phải được đặt ngay sau từ khóa SELECT.

❖ Mệnh đề INTO

- INTO < list of variables>
- Được sử dụng trong Oracle PL/SQL, dùng để gán giá trị của các biểu thức cho các biến theo thứ tự tương ứng.
- List of variables là danh sách các biến được phân cách nhau bởi dấu phẩy.

❖ Mệnh đề FROM

- FROM < list of tables>
- Thực hiện phép tích của đại số quan hệ, dùng để chỉ ra các bảng chứa dữ liệu cần lấy ra.
- List of tables là danh sách các bảng được phân cách nhau bởi dấu phẩy.
- Mỗi bảng có thể có bí danh bảng đứng ngay phía sau tên bảng được phân cách bởi ký tự trống; khi đó, chỉ sử dụng bí danh bảng và không được sử dụng tên bảng.

```
SELECT *
FROM Order_T;
SELECT Order_ID, Order_Date, Customer_ID
FROM Order_T;
SELECT DISTINCT Order_Date "Date of Order"
FROM Order_T;
SELECT Order_ID AS Identifier, Order_Date Date
FROM Order_T;
```

❖ Mệnh đề WHERE

- WHERE <row conditions>
- Thực hiện các phép chọn, phép kết của đại số quan hệ.
- Row conditions là các điều kiện được xét trên mỗi hàng, các hàng nào thỏa mãn các điều kiện này thì được đưa vào kết quả của truy vấn.
- Để lệnh SELECT có ngữ nghĩa, nếu mệnh đề FROM có n bảng thì mệnh đề WHERE phải có n-1 điều kiện kết.

Các phép toán so sánh

Bằng

Nhỏ hơn

Nhỏ hơn hoặc bằng <=

Lớn hơn >

Lớn hơn hoặc bằng >=

Không bằng <> Không bằng !=

BETWEEN ... AND ... Giữa hai giá trị

IN (list)

Một trong các giá trị của danh sách Giống khuôn mẫu **LIKE string**

Là giá trị rỗng **IS NULL**

Các phép toán phủ định

NOT BETWEEN ... AND ...

NOT IN (list)

NOT LIKE string

IS NOT NULL

NOT	True	False	Null
	False	True	Null
	6		

AND	True	False	Null
True	True	False	Null
False	False False		False
Null	Null	False	Null

OR	True	False	Null
True	True	True	True
False	True	False	Null
Null	True	Null	Null

```
SELECT Product_ID, Standard_Price FROM Product_T WHERE Standard_Price < 275;
```

SELECT Cust.Customer_Name AS Name, Customer_Address FROM Customer_T Cust WHERE Customer_Name = 'Home Furnishings';

SELECT Product_ID, Standard_Price FROM Product_ WHERE Standard_Price BETWEEN 100 AND 200;

SELECT Customer_Name, City, State FROM Customer_T WHERE State IN ('FL', 'TX', 'CA', 'HI');

```
SELECT Product_Description, Product_Finish,
Standard_Price
FROM Product_T
WHERE (Product_Description LIKE '%Desk'
OR Product_Description LIKE '_A%')
AND Standard_Price > 300;
```

SELECT Product_ID, Product_Finish, Standard_Price FROM Product_T WHERE Product_Description IS NULL;

SELECT COUNT(*)
FROM Order_Line_T
WHERE Order_ID = 1004;

❖ Mệnh đề GROUP BY

- GROUP BY < list of expressions>
- Dùng để phân chia các hàng của một bảng thành các nhóm nhỏ hơn.
- Các hàm nhóm có thể được sử dụng để trả về thông tin chung cho mỗi nhóm.
- Mỗi nhóm chỉ xuất hiện ở một hàng trong kết quả của truy vấn.
- Trong trường hợp lệnh SELECT có cả hai mệnh đề WHERE và GROUP BY thì các hàng sẽ được chọn bởi điều kiện của mệnh đề WHERE, rồi sau đó phân chia các hàng được chọn thành các nhóm.

* Mệnh đề GROUP BY

- Các cột trong mệnh đề GROUP BY không bắt buộc phải có trong mệnh đề SELECT. Để cho kết quả của truy vấn có ngữ nghĩa thì các cột của mệnh đề GROUP BY nên có trong mệnh đề SELECT.
- Khi có mệnh đề GROUP BY, tất cả các cột có trong mệnh đề SELECT phải có trong mệnh đề GROUP BY, ngoại trừ chúng ở trong hàm nhóm.
- Nếu lệnh SELECT không có mệnh đề GROUP BY thì toàn bộ bảng được xem là một nhóm. Nếu mệnh đề SELECT có chứa hàm nhóm thì không thể lấy được chi tiết của mỗi hàng của nhóm.

SELECT State, COUNT(State)
FROM Customer_T
GROUP BY State;

SELECT State, COUNT(State)
FROM Customer_T
WHERE State IN ('FL', 'TX', 'CA', 'HI')
GROUP BY State;

❖ Mệnh đề HAVING

- HAVING < group conditions>
- Dùng để xác định các nhóm được đưa vào kết quả của truy vấn.
- Group conditions là các điều kiện được xét cho mỗi nhóm.
- Mệnh đề HAVING có thể đứng trước mệnh đề GROUP BY, nhưng mệnh đề GROUP BY nên đứng trước để cho dễ hiểu.
- Tất cả các cột có trong mệnh đề HAVING phải có trong mệnh đề GROUP BY, ngoại trừ chúng ở trong hàm nhóm.

❖ Mệnh đề HAVING

- Các nhóm được tạo ra và các hàm nhóm được tính toán trước khi thực hiện mệnh đề HAVING để chọn ra các nhóm.
- Mệnh đề WHERE không được dùng đế chọn các nhóm.
- Nếu lệnh SELECT có các mệnh đề WHERE, GROUP BY và HAVING thì thứ tự thực hiện của các mệnh đề này là WHERE (để chọn các hàng), kế tiếp GROUP BY (để phân chia nhóm) và sau cùng là HAVING (để chọn các nhóm).

SELECT State, COUNT(State)
FROM Customer_T
GROUP BY State
HAVING COUNT(State) > 1;

SELECT State, COUNT(State)
FROM Customer_T
WHERE State IN ('FL', 'TX', 'CA', 'HI')
GROUP BY State
HAVING COUNT(State) > 1;

❖ Mệnh đề ORDER BY

- ORDER BY < list of expressions>
- Thông thường, thứ tự của các hàng được trả về trong kết quả của truy vấn là không xác định. Mệnh đề ORDER BY có thể được dùng để sắp thứ tự các hàng này.
- Mệnh đề ORDER BY luôn luôn là mệnh đề cuối cùng của lệnh SELECT.
- Thứ tự ngầm định là tăng dần (ASC ASCending), từ khóa DESC (descending) đứng ngay sau tên cột dùng để chỉ định thứ tự giảm dẫn.
- Các cột trong mệnh đề ORDER BY không bắt buộc phải có trong mệnh đề SELECT.

SELECT State, COUNT(State)
FROM Customer_T
WHERE State IN ('FL', 'TX', 'CA', 'HI')
GROUP BY State
HAVING COUNT(State) > 1
ORDER BY State DESC;

Hàm kết hợp

* Hàm kết hợp (aggregate function) còn được gọi là hàm nhóm (group function).

Hàm	Giá trị trả về		
AVG ([DISTINCT ALL] n)	Giá trị trung bình của <i>n</i> , bỏ qua các giá trị rỗng.		
COUNT ([DISTINCT ALL] expr *)	Số hàng mà <i>expr</i> có giá trị khác rỗng.		
	* làm cho COUNT đếm tất cả các hàng được chọn, bao gồm các hàng trùng nhau và các hàng có giá trị rỗng.		
MAX ([DISTINCT ALL] expr)	Giá trị lớn nhất của <i>expr</i> .		
MIN ([DISTINCT ALL] expr)	Giá trị nhỏ nhất của <i>expr</i> .		
SUM ([DISTINCT ALL] n)	Tổng giá trị của <i>n</i> , bỏ qua các giá trị rỗng.		
STDDEV ([DISTINCT ALL] n)	Độ lệch chuẩn (<i>STanDard DEViation</i>) của <i>n</i> , bỏ qua các giá trị rỗng.		
VARIANCE ([DISTINCT ALL] n)	Phương sai của <i>n</i> , bỏ qua các giá trị rỗng.		

Hàm kết hợp

Sử dụng các hàm kết hợp

- Kết hợp đơn (scalar aggregate): truy vấn trả về một giá trị của hàm kết hợp.
- Kết hợp vectơ (vector aggregate): truy vấn trả về nhiều giá trị của hàm kết hợp (dùng GROUP BY).

```
SELECT MAX(Standard_Price), MIN(Standard_Price) FROM Product_T;
```

```
SELECT State, COUNT(State)
FROM Customer_T
GROUP BY State;
```

Thứ tự thực hiện ưu tiên của phép toán

- Các phép toán có cùng độ ưu tiên sẽ được thực hiện từ trái qua phải:
 - Biểu thức con trong dấu ngoặc
 - Các phép toán số học *, /
 - ▶ Các phép toán số học +, −
 - Các phép toán so sánh và các phép toán SQL: =, !=, <, <=, >, >=, BETWEEN ... AND, IN, LIKE, IS NULL
 - ► NOT
 - > AND
 - ► OR

Các phép toán tập hợp

Hai lệnh SELECT có thể được kết nối với nhau bằng các phép toán tập hợp bao gồm phép hợp (union), phép giao (intersection) và phép hiệu (minus).

SELECT statement_1
UNION [ALL] | INTERSECT | MINUS
SELECT statement 2;

Các phép toán tập hợp

- UNION thực hiện phép hợp kết quả của hai truy vấn.
- INTERSECT thực hiện phép giao kết quả của hai truy vấn.
- MINUS thực hiện phép hiệu kết quả của hai truy vấn.
- Từ khóa ALL cho phép các hàng trong kết quả có thể trùng nhau.

Các phép toán tập hợp

```
SELECT State
FROM Customer_T
WHERE State NOT IN ('FL', 'TX', 'CA', 'HI');
```

SELECT State
FROM Customer_T
MINUS
SELECT State
FROM Customer_T
WHERE State IN ('FL', 'TX', 'CA', 'HI');

Xử lý giá trị rỗng

- Hàm NVL (Null VaLue) dùng để đổi giá trị rỗng thành một giá trị khác rỗng.
- + Hàm NVL có hai tham số: một biểu thức và một giá trị khác rỗng.
- Nếu giá trị của các cột trong một biểu thức là null thì giá trị của biểu thức này là null.

```
SELECT Product_ID, NVL(Standard_Price, 0)
FROM Product_T
WHERE Standard_Price IS NULL;
```

Truy vấn con (subquery)

- Là một truy vấn (lệnh SELECT) nằm trong một truy vấn khác.
- Truy vấn ngoài (outer query)
- Truy vấn trong (inner query)
- Truy vấn chính (main query)

* Xuất hiện

- ▶ Trong điều kiện của mệnh đề WHERE.
- Như là một bảng trong mệnh đề FROM.
- ▶ Trong điều kiện của mệnh đề HAVING.

Các loại truy vấn con

- ► Truy vấn con lồng nhau (nested subquery)
 - Không phụ thuộc vào dữ liệu của truy vấn ngoài.
 - Được thực hiện duy nhất một lần trước khi thực hiện truy vấn ngoài.
 - Kết quả của truy vấn con được dùng để thực hiện truy vấn ngoài.
- ► Truy vấn con tương quan (correlated subquery)
 - Sử dụng dữ liệu của truy vấn ngoài.
 - Đối với mỗi hàng của truy vấn ngoài, dữ liệu của hàng này được dùng để thực hiện truy vấn con, kết quả của truy vấn con được dùng để thực hiện truy vấn ngoài.
 - Có thể sử dụng phép toán EXISTS.

SELECT Customer_Name
FROM Customer_T
WHERE Customer_ID IN the list returned from the subquery

(SELECT DISTINCT Customer_ID
FROM Order_T);

Subquery is embedded in parentheses. In this case it returns a list that will be used in the WHERE clause of the outer query

Ví dụ về truy vấn con lồng nhau.

Truy

SELECT CUSTOMER_NAME

FROM CUSTOMER_T WHERE CUSTOMER ID IN

> (SELECT DISTINCT CUSTOMER_ID FROM ORDER T):

 The subquery (shown in the box) is processed first and an intermediate results table created:

CUSTOMER_ID
1
8
15
5
3
2
11
12
4
9 rows selected.

No reference to data in outer query, so subquery executes once only

The outer query returns the requested customer information for each customer included. in the intermediate results table:

CUSTOMER_NAME

Value Furniture Home Furnishings Eastern Furniture Impressions: California Classics American Euro Lifestyles

Contemporary Casuals

Battle Creek Furniture

Mountain Scenes

9 rows selected.

These are the only customers that have IDs in the Order_T table

Trường Đại học l Khoa Khoa học v © 2019

Cơ sở dữ liệu phân tán 2: Tổng quan về CSDL

```
FROM Order_Line_T

WHERE EXISTS

(SELECT *

FROM Product_T

WHERE Product_ID = Order_Line_T.Product_ID

AND Product_Finish = 'Natural ash');

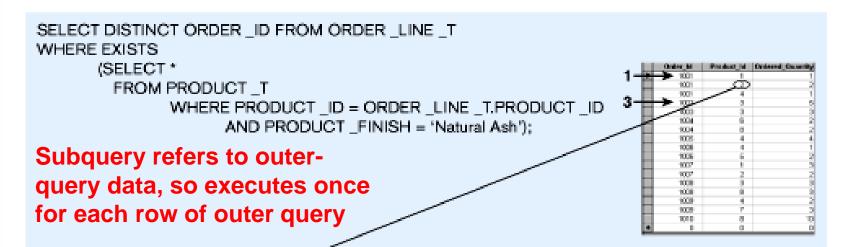
The EXISTS operator will return a

TRUE value if the subquery resulted in a non-empty set, otherwise it returns a FALSE

returns a FALSE

The subquery is testing for a value that comes from the outer query
```

Ví dụ về truy vấn con tương quan.

		Product_ID	Product Description	Product_Finish	Standard_Price	Product_Line_ld
þ	•	i	End Fable	Cherry	\$175.00	10001
	•	2→(2	Coffee Table <	Natural Ash	\$200.00	20001
	•	4→ 3	Computer Desk C	Natural Ash	\$375.00	20001
	\blacksquare	4	Entertainment Center	Natural Maple	\$650.00	30001
	+	5	Writer's Desk	Cherry	\$325.00	10001
	٠	6	8-Drawer Dresser	White Ash	\$750.00	20001
	•	7	Dining Table C	Natural Ash	\$800.00	20001
	\blacksquare	8	Computer Desk	Walnut	\$250.00	30001
*		(AutoNumber)			\$0.00	

- The first order ID is selected from ORDER _LINE _T: ORDER _ID =1001.
- The subquery is evaluated to see if any product in that order has a natural ash finish. Product 2 does, and is part of the order. EXISTS is valued as true and the order ID is added to the result table.
- 3. The next order ID is selected from ORDER _LINE _T: ORDER _ID =1002.
- The subquery is evaluated to see if the product ordered has a natural ash finish. It does. EXISTS is valued
 as true and the order ID is added to the result table.
- Processing continues through each order ID. Orders 1004, 1005, and 1010 are not included in the result table because they do not include any furniture with a natural ash finish. The final result table is shown in the text on page 303.

iệu phân tán uan về CSDL

Tru

Kh

Subquery forms the derived table used in the FROM clause of the outer query

One column of the subquery is an aggregate function that has an alias name. That alias can then be referred to in the outer query

SELECT Product_Description, Standard_Price, Avg_Price
FROM (SELECT AVG(Standard_Price) Avg_Price
FROM Product_T), Product_T
WHERE Standard_Price > Avg_Price;

The WHERE clause normally cannot include aggregate functions, but because the aggregate is performed in the subquery its result can be used in the outer query's WHERE clause

Ví dụ về truy vấn con xuất hiện trong mệnh đề FROM.